

בבית המשפט המחוזי

בתל-אביב

בעניין:

ת.א.

בש"א

אליקים בשן, ת.ז. 001635002

מרח' מבוא פל-ים 46, ירושלים

המבקשים

ע"י ב"כ עו"ד יוחי גבע ואו אמיר ישראלי ואו שלומי כהן,

מדרך ז'בוטינקי 5 (בית אבגד), רמת-גן, 52520

טל: 03-7518477, פקס: 03-7518635

- נגד -

אופיר טורס בע"מ, ח.פ. 520043829

מרח' הנצי"ב 6, תל-אביב, 67010

המשיב

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

המבקש מתכבד בזאת, להגיש לבית המשפט הנכבד, בד בבד עם הגשת התביעה העיקרית בתיק דנן ("התביעה"), בקשה לאישור התביעה כייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").

- כתב התביעה מצ"ב כנספח "א" לבקשה זו.

- תצהיר המבקש, מר אליקים בשן מצ"ב כנספח "ב" לבקשה זו.

א. מבוא :

1. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינה במקרה בוטה ביותר של הפרת חובה חקוקה, המתבצעת ע"י המשיבה.
2. מסתבר, כי המשיבה המוכרת שירות של חבילות תיירות ונופש היוצאות מישראל, וכמו כן, שירות של הולכת נוסעים באוויר, מישראל או אליה, מציעה את ה"חבילות נופש" ו/או את כרטיסי הטיסה במטבע חוץ (דולר ארה"ב או אירו) ללקוחותיה, ובמקום לקבוע ולגבות את המחיר, בפועל, בשקלים חדשים לפי שער המכירה להעברות והמחאות אחרון, ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל, גובה היא מחיר אחר, גבוה יותר – ובכך מפרה היא חובה חקוקה ועושה עושר על חשבון חברי הקבוצה.
3. המבקש, פנה לאתר האינטרנט של המשיבה (בכתובת: www.ophirtours.co.il), והזמין אצלה ביום 9.8.09, חבילת נופש, קרי מלון + טיסה לברטיסלאבה + רכב.
4. סכום ההזמנה במטבע חוץ היה 1,190 אירו.
5. בשיחה של נציגי המשיבה עם המבקש, והודיעו לו, כי עליו להוסיף סך של 42 אירו תמורת החזר ביטול השתתפות עצמית, כך שסך ההזמנה במטבע חוץ היה 1,232 אירו.
6. ביום 16.8.09, חוייב המבקש ע"י המשיבה בסך של 6,819.12 ₪.
7. שער המכירה של העברות והמחאות ביום הקודם למועד התשלום, קרי ביום 14.8.09 (יום 15.8.09 היה יום שבת בשבוע), היה בבנק הפועלים 5.45 ₪ ל-1 אירו, בבנק לאומי 5.46 ₪ ל-1 אירו ובבנק דיסקונט 5.45 ₪ ל-1 אירו.
8. בפועל, גבתה המשיבה לפי שער של 5.53 ₪ ל-1 אירו, וחייבה את המבקש בסך של 92.40 ₪ ביתר, ובניגוד לחוק.
9. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ"ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הפרת חובה חקוקה, ולהורות למשיב לפצות את ציבור לקוחותיו, בשל הפרת החובה, ולהשיב כל כספי החיוב שנגבו ביתר.

אך זה כללם של דברים ולהלן פירוטם :

ב. הצדדים

10. המבקש, הנו אדם מהשורה, אשר ביקש לצאת לחופשה.
11. המשיבה, כהגדרתה, נוסדה בשנת 1952 בבעלותה של החברה 36 סניפים הפזורים ברחבי הארץ מאילת בדרום ועד קריית שמונה בצפון - המעסיקים קרוב ל-400 עובדים. באמצעות חברות בנות עוסקת אופיר טורס גם במתן שירותי תיירות בחו"ל.
12. לדברי המשיבה, היא הנה חברת התיירות, הנופש והפנאי היחידה בישראל המספקת תחת קורת גג אחת את כל מוצרי הנופש הקיימים בשוק התיירות. בבעלותה מחלקות סיטונאיות וכן חברת צ'רטר המארגנת מגוון מוצרים בלעדיים ואטרקטיביים לצד המוצרים המוכרים של החברה כמו טיולים מאורגנים נופשוניים וחבילות תיור. בתחום תרבות הפנאי פועלת החברה באמצעות חברת ריקושט .
13. עוד לדברי המשיבה, הרי שהנה החברה היחידה בישראל, החברה בענק התיירותי WAGONLIT CARLSON TRAVEL - רשת התיירות בעלת הפריסה הרחבה בעולם (למעלה מ-4000 משרדים במלמעלה מ-150 ארצות) המגלגלת מחזור עסקים של 22 מיליארד דולר.
14. המשיבה מציעה את שירותיה, הן באמצעות האינטרנט, בכתובת: www.ophirtours.co.il, או באמצעות מספר הטלפון: 052-9992080.
15. המשיבה מציעה ללקוחות הפונים אליה חבילות נופש היוצאים מישראל לכל העולם כמו גם שירותי טיסה מישראל ואליה.
- דף פרטי המשיבה באתר משרד המשפטים מצ"ב כנספח "ג" לבקשה זו.
- פרטים אודות המשיבה, באתר האינטרנט שלה מצ"ב כנספח "ד" לבקשה זו.

ג. רקע עובדתי

16. המבקש, פנה לאתר האינטרנט של המשיבה (בכתובת: www.ophirtours.co.il), והזמין אצלה ביום 9.8.09, חבילת נופש, קרי מלון + טיסה לברטיסלאבה + רכב.
17. סכום ההזמנה במטבע חוץ היה 1,190 אירו.
18. בשיחה של נציגי המשיבה עם המבקש, והודיעו לו, כי עליו להוסיף סך של 42 אירו תמורת החזר ביטול השתתפות עצמית, כך שסך ההזמנה במטבע חוץ היה 1,232 אירו.
19. ביום 16.8.09, חוייב המבקש ע"י המשיבה בסך של 6,819.12 ₪.

20. שער המכירה של העברות והמחאות ביום הקודם למועד התשלום, קרי ביום 14.8.09 (יום 15.8.09 היה יום שבת בשבוע), היה בבנק הפועלים 5.45 ₪ ל-1 אירו, בבנק לאומי 5.46 ₪ ל-1 אירו ובבנק דיסקונט 5.45 ₪ ל-1 אירו.

21. בפועל, גבתה המשיבה לפי שער של 5.53 ₪ ל-1 אירו, וחייבה את המבקש בסך של 92.40 ₪ ביתר, ובניגוד לחוק.

22. למרות העובדה, כי בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**"), כפי שיבואר להלן, מחוייבת המשיבה לקבוע ולגבות את המחיר בפועל, בשקלים חדשים לפי **שער המכירה להעברות והמחאות** אחרון, ביום העסקים **שקדם למועד התשלום**, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל, כתבה המשיבה במסמכי ההזמנה, עליו חתם המבקש, כי "השער לתשלום יהיה שער **מזומן** גבוה **ביום החיוב**".

- העתק מסמכי ההזמנה מצ"ב **כנספח "ה"** לבקשה זו.

- העתק פירוט חיוב התשלום באמצעות כרטיס האשראי מצ"ב **כנספח "ו"** לבקשה זו.

- העתק פרסום עיתון בישראל בדבר שערי המכירה של אירו בהעברות והמחאות מצ"ב **כנספח "ז"** לבקשה זו.

- העתק פרסום בנק הפועלים בדבר שערי המכירה של אירו בהעברות והמחאות מצ"ב **כנספח "ח"** לבקשה זו.

- העתק פרסום בנק לאומי בדבר שערי המכירה של אירו בהעברות והמחאות מצ"ב **כנספח "ט"** לבקשה זו.

- העתק פרסום בנק דיסקונט בדבר שערי המכירה של אירו בהעברות והמחאות מצ"ב **כנספח "י"** לבקשה זו.

23. עת שב המבקש מחופשתו, גילה הוא, כי המשיבה חייבה אותו בסכום הגבוה מהסכום שהיה עליה לחייבו, וכדלהלן: סכום העסקה שחוייבה ביום 16.8.09 הנה 1,232 אירו. שער העברות והמחאות הגבוה ביום (המסחר הקודם ליום התשלום) (14.8.09) הנו שער של בנק לאומי לישראל 5.46 ₪ ל-1 אירו. סה"כ על המשיבה היה לגבות 1,232 אירו כפול 5.46 ₪ = 6,726.72 ₪. בפועל חייבה המשיבה סך של 6,819.12 ₪. קרי המשיבה חייבה לפי שער של 5.53 ₪ ל-1 \$: 6,819.12 ₪ לחלק ל 1,232 אירו = 5.535 ₪ ל-1 אירו.

24. זאת ועוד, המבקש בדק לאחר חזרתו, את אתר האינטרנט של המשיבה, ושם נגלה לו דבר חמור ביותר, נוסף.

25. עת אדם בוחר להזמין נופש או טיסה באמצעות אתר האינטרנט של המשיבה, מחולקת ההזמנה ל-4 שלבים: 1. מסמכי נסיעה 2. סיכום עסקה 3. תשלום 4. אישור עסקה.

26. טרם ביצוע ההזמנה, מאפשר האתר, לעיין במסמך הנקרא "תנאים והגבלות". במסמך זה, מציינת המשיבה, כי "המחירים הנקובים במט"ח מפורטים בכל עסקה ספציפית והם ישולמו על פי שער העברות והמחאות הגבוה ביום התשלום בפועל".

- העתק טופס "תנאים והגבלות" מצ"ב כנספח "יא" לבקשה זו.

27. לאחר שהמזמין, נמצא בשלב השלישי של הזמנתו, עליו לסמן כי הוא קרא והבין את "נהלי ההזמנה".

28. אלא מאי, למרות שניתן להניח, כי "נהלי ההזמנה", יהיו זהים בתנאיהם, למסמך ה"תנאים וההגבלות", הרי שהמסמך כמעט זהה לחלוטין, אולם בהבדל קטן, וחמור במיוחד: במסמך זה, עליו מתחייב המזמין כי קרא והבין אותו, כותבת המשיבה כותבת המשיבה כדלהלן: " המחירים הנקובים במט"ח מפורטים בכל עסקה ספציפית והם ישולמו על פי שער המזומנים הגבוה ביום התשלום בפועל

- העתק טופס "נוהלי הזמנה" מצ"ב כנספח "יב" לבקשה זו.

29. מבואר בזה, כי את מסמך "נוהלי ההזמנה", לא ניתן כלל להדפיס או להעתיק, ונדרשה מומחיות של איש מחשבים הבקיא ברזי המחשב, על מנת להצליח ולהדפיס את מסמך "נוהלי ההזמנה". ולא בכדי.

30. המבקש סובר, כי יש לראות בחומרה יתרה, "מעשה הקסם" המבואר דלעיל.

31. עוד יובהר, כי טרם פניית המבקש למשרד הח"מ, הרי שלקוחות נוספים פנו המה באותו עניין ממש, והעבירו לח"מ, העתקי מסמכים בדבר סדרת בדיקות אותם בצעו, באתר האינטרנט של המשיבה, ולהלן תוצאות אותן בדיקות:

נספח "ג"	תאריך ההזמנה הוירטואלית	סכום ההזמנה במט"ח (\$/אירו)	שער המשיבה	סכום בש"ח לפי שער המשיבה	שער בהתאם לחוק (בנק לאומי)	שער בהתאם לחוק (בנק הפועלים)	שער בהתאם לחוק (בנק דיסקונט)	חיוב ביתר (שח)
1.	22.7.09	\$ 1,598	3.99 ל-1 \$	6,376	3.85 שח ל-1 \$	3.90 שח ל-1 \$	3.91 שח ל-1 \$	127.84
2.	22.7.09	1,190 אירו	5.7 שח ל-1 אירו	6,783	5.50 שח ל-1 אירו	5.54 שח ל-1 אירו	5.57 שח ל-1 אירו	154.7
3.	23.7.09	998 אירו	5.7 שח ל-1 אירו	5,689	5.57 שח ל-1 אירו	5.54 שח ל-1 אירו	5.57 שח ל-1 אירו	168.74
4.	23.7.09	\$ 1,298	3.98 שח ל-1 \$	5,179	3.92 שח ל-1 \$	3.90 שח ל-1 \$	3.92 שח ל-1 \$	77.88
5.	23.7.09	\$ 938	3.99 ש"ל ל-1 \$	3,743	3.92 שח ל-1 \$	3.90 שח ל-1 \$	3.92 שח ל-1 \$	65.66
6.	24.7.09	1,190 אירו	5.62 שח ל-1 אירו	6,688	5.57 שח ל-1 אירו	5.57 שח ל-1 אירו	5.56 שח ל-1 אירו	59.50

83.30	5.54 ₪ ל-1 ארו	5.55 ₪ ל-1 אירו	5.55 ₪ ל-1 אירו	6,688	5.62 ₪ ל-1 אירו	1,190 אירו	26.7.09	.7
83.86	3.90 ₪ ל-1 \$	3.90 ₪ ל-1 \$	3.90 ₪ ל-1 \$	4,756	3.97 ₪ ל-1 \$	\$ 1,198	26.7.09	.8
78.26	3.90 ₪ ל-1 \$	3.90 ₪ ל-1 \$	3.90 ₪ ל-1 \$	4,438	3.97 ₪ ל-1 \$	\$ 1,118	27.7.09	.9
41.94	3.85 ₪ ל-1 \$	3.91 ₪ ל-1 \$	3.85 ₪ ל-1 \$	5,508	3.94 ₪ ל-1 \$	\$ 1,398	28.7.09	.10
21.44	3.84 ₪ ל-1 \$	3.81 ₪ ל-1 \$	3.83 ₪ ל-1 \$	2,080	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 536	30.7.09	.11
154.70	5.43 ₪ ל-1 אירו	5.44 ₪ ל-1 אירו	5.42 ₪ ל-1 אירו	6,628	5.57 ₪ ל-1 אירו	1,190 אירו	30.7.09	.12
104.72	3.84 ₪ ל-1 \$	3.81 ₪ ל-1 \$	3.83 ₪ ל-1 \$	10,158	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 2,618	30.7.09	.13
154.70	5.43 ₪ ל-1 אירו	5.44 ₪ ל-1 אירו	5.42 ₪ ל-1 אירו	6,628	5.57 ₪ ל-1 אירו	1,190 אירו	31.7.09	.14
37.92	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	3,678	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 948	1.8.09	.15
36.12	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	3,504	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 903	1.8.09	.16
60.64	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	5,882	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 1,516	1.8.09	.17
49.40	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	4,792	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 1,235	2.8.09	.18
68.32	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	6,627	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 1,708	2.8.09	.19
143.84	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.41 ₪ ל-1 אירו	5,007	5.57 ₪ ל-1 אירו	899 אירו	2.8.09	.20
107.92	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	10,468	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 2,698	2.8.09	.21
190.40	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.41 ₪ ל-1 אירו	6,628	5.57 ₪ ל-1 אירו	1,190 אירו	3.8.09	.22
60.72	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	5,890	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 1,518	3.8.09	.23
421.76	5.39 ₪ ל-1 ארו	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.41 ₪ ל-1 אירו	14,683	5.57 ₪ ל-1 אירו	2,636 אירו	3.8.09	.24
60.72	3.82 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.84 ₪ ל-1 \$	5,890	3.88 ₪ ל-1 \$	\$ 1,518	3.8.09	.25
6.87	3.79 ₪ ל-1 \$	3.82 ₪ ל-1 \$	3.79 ₪ ל-1 \$	882	3.85 ₪ ל-1 \$	\$ 229	4.8.09	.26
119	5.41 ₪ ל-1 ארו	5.39 ₪ ל-1 אירו	5.42 ₪ ל-1 אירו	6,569	5.52 ₪ ל-1 אירו	1,190 אירו	4.8.09	.27

59.50	5.59 ₪	5.60 ₪	5.60 ₪	6,724	5.65 ₪	1,190	5.8.09	.28
	ל-1 אירו	ל-1 אירו	ל-1 אירו		ל-1 אירו	אירו		
47.60	5.65 ₪	5.39 ₪	5.67 ₪	6,795	5.71 ₪	1,190	6.8.09	.29
	ל-1 אירו	ל-1 אירו	ל-1 אירו		ל-1 אירו	אירו		
60.72	5.65 ₪	5.39 ₪	5.67 ₪	8,668	5.71 ₪	1,058	6.8.09	.30
	ל-1 אירו	ל-1 אירו	ל-1 אירו		ל-1 אירו	אירו		
52.90	3.92 ₪	3.82 ₪	3.94 ₪	4,221	3.99 ₪	\$ 1,058	6.8.09	.31
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
129.90	3.92 ₪	3.82 ₪	3.94 ₪	10,366	3.99 ₪	\$ 2,598	6.8.09	.32
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
103.84	3.94 ₪	3.93 ₪	3.94 ₪	5,218	4.02 ₪	\$ 1,298	8.8.09	.33
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
107.10	5.66 ₪	5.65 ₪	5.66 ₪	6,843	5.75 ₪	1,190	8.8.09	.34
	ל-1 אירו	ל-1 אירו	ל-1 אירו		ל-1 אירו	אירו		
68.32	3.94 ₪	3.93 ₪	3.94 ₪	3,433	4.02 ₪	\$ 854	8.8.09	.35
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
113.84	3.94 ₪	3.93 ₪	3.94 ₪	5,720	4.02 ₪	\$ 1,423	9.8.09	.36
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
136.62	5.66 ₪	5.66 ₪	5.66 ₪	8,729	5.75	1,518	9.8.09	.37
	ל-1 אירו	ל-1 אירו	ל-1 אירו		אירו	אירו		
103.84	3.94 ₪	3.93 ₪	3.94 ₪	5,218	4.02 ₪	\$ 1,298	9.8.09	.38
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			
79.84	3.94 ₪	3.93 ₪	3.94 ₪	4,012	4.02 ₪	\$ 998	9.8.09	.39
	ל-1 \$	ל-1 \$	ל-1 \$		ל-1 \$			

- העתק ההזמנות הוירטואליות לבדיקה מצ"ב **כנספים "יג-1" – "יג-39"** לבקשה זו.

- העתק שער מכירה של העברות והמחאות של בנק הפועלים, לאומי ודיסקונט (דולר ויורו) הרלוונטיים להזמנות הוירטואליות מצ"ב **כנספח "יד-1" – "יד-40"** לבקשה זו.

32. הנה כי כן, נלמד, כי המשיבה גובה שער מטבע חוץ, שאיננו השער המחוייב בחוק, הוא שער מכירה של העברות והמחאות, כפי שפורסם ביום הקודם ליום התשלום – אלא שער גבוה יותר ממה שהחוק מתיר, הוא שער משל עצמה, קרי "שער אופיר טורס" – שבינו לבין חובתה כפי החוק – אין ולא כלום.

33. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ"ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הפרת חובה חקוקה, ולהורות למשיב לפצות את ציבור לקוחותיו, בשל הפרת החובה, ולהשיב כל הכספים שנגבו ביתר.

ד. הטיעון המשפטי

א. כללי

34. חוק תובענות ייצוגיות – שנכנס לתוקף בעת האחרונה – נועד להסדיר באופן ממצה את הדינים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל.

35. המטרות שביסוד החוק מפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו", "מימוש זכות הגישה לבית המשפט", "מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין" וכן "ציהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".

36. חוק תובענות ייצוגיות מתיר הגשת תביעה ייצוגית בעניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, או בעניינים בהם נקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש תביעה ייצוגית. כאמור בסעיף 3(א) לחוק:

"לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית"

37. התוספת השניה לחוק כוללת רשימה של עילות בהן ניתן להגיש תביעה ייצוגית. לענייננו, העילות הקבועות סעיף 1 לתוספת היא הרלוונטית:

(1) "תביעה של צרכן כנגד עוסק, גם אם לא נכרתה ביניהם עסקה"

38. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית. לענייננו, רלוונטי סעיף 4(א)(1) לחוק:

"אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;"

39. כלומר, על מנת להיות זכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה באחד העניינים המנויים בתוספת השניה, וכן כי התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי קבוצת התובעים.

40. וליישום לענייננו, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה כנגד המשיבה, וכי עילת התביעה מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט לכלל חברי קבוצת התובעים.

41. בנוגע להוכחת הנזק, חוק תובענות ייצוגיות קובע כי די בהוכחת גרימה של נזק ברמה לכאורית. כאמור בסעיף 4(ב)(1) לחוק:

"בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן 1(א) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק."

42. התנאים לאישור תביעה ייצוגית מנויים בסעיף 8(א) לחוק, הקובע כי :

8. (א) **בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה :**

- (1) **התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה ;**
- (2) **תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין ;**
- (3) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה ;**
- (4) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.**

43. בהתאם להוראות שפורטו לעיל, הרי שהדיון משלב זה יחולק לשני שלבים. **בשלב הראשון**, נראה כי עומדת למבקש עילת תביעה אישית כנגד המשיבה, וכי נגרם לו לכאורה נזק. **בשלב השני**, נעמוד על התקיימות התנאים לאישור התביעה כיייצוגית המנויים בסעיף 8 לחוק.

הפרת חובה חקוקה

44. יסודותיה של עוולת הפרת חובה חקוקה מנויים בהוראות סעיף 63 לפקודת הניקיון, המורה אותנו באופן הבא :

(א) **מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק ; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.**

(ב) **לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."**

45. לעוולת הפרת חובה חקוקה חמישה יסודות (ראה ע"א 145/80 **ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש**, פ"ד לז(1) 113, בעמ' 139) : (א) קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק (ב) החיקוק נועד לטובתו של

הניזוק (ג) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו, (ד) ההפרה גרמה לניזוק נזק (ה) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו נתכוון החיקוק.

46. סעיף 17 ד. לחוק הגנת הצרכן, קובע:

“לא יפרסם עוסק ולא ינקוב, במפורש או במשתמע, מחיר של נכס או של שירות המוצע לצרכן, אלא אם כן הוא המחיר הכולל בלבד ורק במטבע ישראלי”.

47. סעיף 17 ז. לחוק הגנת הצרכן, קובע:

“הוראות חלק זה לא יחולו
(...)”

(ב) על אף האמור בסעיפים...ו-17-ד – הצגה, פרסום ונקיבה של מחירו הכולל של נכס או של שירות, כמפורט בחלק ב' של התוספת הראשונה, יכול שיהיה במטבע חוץ, ובלבד שמחירו במטבע ישראלי ייקבע לפי שער החליפין הקבוע בה”.

48. חלק ב' של התוספת הראשונה של חוק הגנת הצרכן, קובע:

“שער המכירה – שער המכירה להעברות והמחאות שבו מוכר בנק בישראל את מטבע החוץ
(...)”

3. שירות של הולכת נוסעים או הובלת מטענים באוויר, ביבשה או בים, מישראל או אליה... ובלבד שמחירם בשקלים חדשים ייקבע לפי שער המכירה האחרון ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל...

4. שירות של חבילות תיירות ונופש היוצאות מישראל, ובלבד שמחירן בשקלים חדשים ייקבע לפי שער המכירה האחרון ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל”.

49. בפועל, וכפי שניתן לראות, המשיבה איננה מחייבת לפי שער (של הדולר או האירו) המכירה להעברות והמחאות האחרון ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל, אלא לפי שער אחר, שגבוה תמיד מהשער שעליה לחייב לפי החוק.

50. הנה כי כן, המשיבה הפרה חובה חקוקה, בכך שהפר את סעיף 17 ד' לחוק הגנת הצרכן וכן את סעיפים 3 ו-4 לחלק א' לתוספת הראשונה של חוק הגנת הצרכן.

51. איש לא יחלוק, כי מדובר בסעיפים שנועדו למנוע גביית סכומים ביתר ע"י המשיבה. מיותר לציין, כי הנזק אשר נגרם למבקש, נגרם בדיוק בצורה אותה נתכוון המחוקק למנוע.

ה. התקיימות התנאים לאישור התביעה כייצוגית

52. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי :

9. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה :

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה ;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין ;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת ; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה ;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב.

53. להלן נעמוד על התקיימות תנאים אלו כסדרם.

54. יובהר ראשית, כי בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות תפקידו של בית המשפט הנכבד הוא להגדיר את קבוצת התובעים, כאמור בסעיף 10(א) לחוק בו מצויין כי "אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה".

55. המבקש יטען, כי על קבוצת התובעים לכלול כל אדם ו/או אישיות משפטית אחרת, אשר רכש מהמשיבה, שירות של חבילות תיירות ונופש היוצאות מישראל ו/או שירות של הולכת נוסעים באוויר, ביבשה או בים, מישראל או ממנה, וחוייב ביתר, עת לא חוייב ע"י המשיבה כדרישת החוק, קרי, לפי שער המכירה של העברות והמחאות שבו מוכר בנק בישראל את מטבע החוץ, ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל.

56. מראש יצויין כי אין זה בחובתו של המבקש להעריך במדויק את גודל הקבוצה ואת סכום ההשבה המבוקש לכלל חברי הקבוצה, דבר שניתן יהיה לגלות במדויק רק לאחר חשיפת נתוני ההכנסות ע"י המשיבה.

57. בהתאם לידוע למבקש, הרי שהמשיבה מוכרת בשנה חבילות נופש וכרטיסי טיסה מישראל בסך של 500 מליון ₪.

58. לצורך חישוב שמרני במיוחד, יניח המבקש, כי המשיבה מוכרת בשנה חבילות נופש וכרטיסי טיסה מישראל בסך של 300 מליון ₪.

59. בהתאם להערכה אותה עשה המבקש, באמצעות באי כוחו, הרי שהמשיבה גובה לפחות כ- 2% ביתר מסך כל עסקה ועסקה, ועל כן, עפ"י הערכה זו, חברי הקבוצה שילמו כ-6 מליון ₪ בשנה ביתר, ולשבע שנים סך

של 42 מליון ₪, אשר לסכום זה, יש להוסיף ריבית ממוצעת של 4% למשך 3.5 שנים (14%), ובסה"כ סכום ההשבה הנדרש הנו 47.88 מליון ₪.

60. התנאי הראשון לאישור התביעה הייצוגית הינו כי התובענה מעוררת שאלות משותפות – לכלל חברי הקבוצה – של עובדה ומשפט.

61. לענייננו, איש לא יחלוק כי התובענה מעוררת שאלות רבות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, שכן:

(א) המשיבה הפר כללי כלל חברי הקבוצה את הוראות חוק הגנת הצרכן.

(ב) המשיבה הפר חובה חקוקה שנועדה להגן על הקבוצה מפני תשלום סכומים ביתר.

(ג) לכלל חברי הקבוצה נגרם נזק, בשל חיוב ביתר של סכומים.

62. התנאי השני הוא כי התובענה הייצוגית היא הדרך ההוגנת והיעילה להכריע בסכסוך בנסיבות העניין.

63. בהקשר זה, מן הראוי לחזור ולציין המטרות שביסוד חוק תובענות ייצוגיות, המפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של **'אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו'**, **'מימוש זכות הגישה לבית המשפט'**, **'מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין'** וכך **'ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות'**.

64. לענייננו, יש באישור התביעה הייצוגית כדי להגשים את המטרות שצוינו לעיל בכללותן.

65. ראשית, יש בהגשת תביעה ייצוגית זו בכדי לתרום משמעותית להרתעת המשיב – ומעוולים כדוגמתו – מלפגוע בצורה חמורה בציבור במקרים כדוגמת המקרה נשוא תובענה זו.

66. הצורך בהרתעה מתחזק לאור החשיבות שבמניעת התופעה החמורה, של אי מילוי אחר הוראות החוק.

67. שנית, תובענה זו היא הכרחית על מנת לממש את זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי המשיב.

68. בסכום התביעה האישית, העומד על מאות בודדות של שקלים, אין די על מנת לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת המשיבה, וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו ברע"א 4556/94 **טצת ואח' נג' זילברשץ ואח'**, פ"ד מט (5) 774, בעמ' 784.

69. לעניין הייצוג ההולם, הרי שהמבקש הינו בעל אמצעים כלכליים הנדרשים לשם ניהול ההליך. המבקש יוצג ע"י עוה"ד הח"מ, המבטיחים להעמיד לרשות הקבוצה ייצוג משפטי ככל שיידרש על מנת לממש את זכויות החברים בקבוצה כלפי המשיבה.

הח"מ, הינם עו"ד עתירי נסיון בתחום התובענות הייצוגיות.

70. לעניין דרישת תום-הלב, הרי שתביעה זו הוגשה בתום-לב בידי המבקש, אשר נפגע ממעשיה של המשיבה, ומעוניין לזכות בפיצוי המגיע לו, וכן לפעול על מנת להרתיע את המשיב מפני מעשים דומים בעתיד.

ו. על הסעדים המגיעים לכלל חברי הקבוצה

71. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר למבקש לתבוע בשמם את של חברי הקבוצה את הסעדים המוערכים בשלב זה, כמפורט לעיל, באופן הבא:

השבה של סכומים שחוייבו ביתר של סך של 47.88 מיליון ש"ח.

ז. סיכום

72. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינה במקרה בוטה ביותר של הפרת חובה חקוקה, המתבצעת ע"י המשיבה.

73. מסתבר, כי המשיבה המוכרת שירות של חבילות תיירות ונופש היוצאות מישראל, וכמו כן, שירות של הולכת נוסעים באוויר, מישראל או אליה, מציעה את ה"חבילות נופש" ו/או את כרטיסי הטיסה במטבע חוץ (דולר ארה"ב או אירו) ללקוחותיה, ובמקום לקבוע ולגבות את המחיר, בפועל, בשקלים חדשים לפי שער המכירה להעברות והמתאות אחרון, ביום העסקים שקדם למועד התשלום, כפי שפורסם בעיתון יומי בישראל, גובה היא מחיר אחר, גבוה יותר – ובכך מפרה היא חובה חקוקה ועושה עושר על חשבון חברי הקבוצה.

74. מכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד:

(א) לאשר למבקש לנהל תובענה כייצוגית בשם של חברי הקבוצה, בהתאם להגדרתה לעיל, ולחייב את המשיב לשלם לקבוצה סך של 47,880,000 ש"ח.

(ב) להורות על פסיקת גמול מיוחד למבקש.

(ג) להורות על תשלום שכר טרחת עורך-דין לעורכי-הדין המייצגים באחוזים מתוך הקרן בהתאם לשיקול דעתו של ביהמ"ש הנכבד וכן על תשלום הוצאות משפט.

יוחי גבע, עו"ד

אמיר ישראלי, עו"ד

ב"כ המבקש